

Polubna 7 lutego 1919.

354/5.

Wzajemny i Kochany Komendanciu;

ponieważ - jak się dowiaduję - z obywatela
Grodzkiego łuskuje się podobno
niecista i tendencyjna informacja
o działalności mego biura "Polonia"
przewalać sobie przestarzałe Komenda-
nowi krótki rys informacyjny
o tej akcji.

Proszę sposobności przewalać

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

sobie zanowić, że o wiele większe
wzroszenie wywołały na Sejmie
nie odryżkaniu ale wypowiedzenie
przez Komendanta moim mowcom-
ryjni. Przepuszczam, że w tej
mowie nie jest koniecznym przy-
mianie się form uboższych

z udołaniem

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

W Jorramowsky

MACZEŁA DEWODŁO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSZAWA

L. Dz. 354 / dnia 9 / II 1919 r.

załącz. Wydział

~~Kupin~~   aa

Biuro informacyjne "Polonia"

/ Zarys działalności /

Biuro informacyjne "Polonia" założone w Genewie w miesiącu wrześniu 1917 r. stało odrazu na gruncie przeciwnym polityce państw centralnych a filokolacyjnym. Stwierdza to cała działalność biura oraz sympatyczny stosunek prasy Entente'owej z którą "Polonia" pozostawała w stałym kontakcie; Paryski "Journal des Débats" omawiając działalność polską zagraniczną podkreśla obiektywne informacje tej placówki i jej kierunek polityczny wrogi państwom centralnym.

"Polonia" informując zagranicę o sprawach polskich i odtwarzając istotny stan rzeczy w kraju rejestrowała ze specjalną uwagą przejawy opozycyjne w stosunku do okupantów i oświeclała szczegółowo działalność stronnictw lewicowych.

Kierownik biura po traktacie brzeskim złożył rządowi państw Entente'owych szeroko umotywowaną protestację; w październiku zaś 1918 r. zaktualizował w imieniu stronnictw demokratycznych, wypowiadając się przeciw wszelkim sojuszom czy związkom z państwami centralnymi w szczególności zaś przeciw jakiegokolwiek łączności z monarchją, czy dynastją Habsburgów.

Biuro "Polonia" od początku swej działalności pozostawało w stałym kontakcie z poselstwami państw Entente'owych w Bernie Szwajcarskim dla których opracowywało memorjaly w poszczególnych kwestjach, jako to w kwestji żydowskiej, ukraińskiej i litewskiej oraz o wewnętrznych sprawach politycznych polskich. Poselstwo amerykańskie w Bernie zakomunikowało kierownikowi biura uznanie prezydenta Wilsona za referat o poprzeciu federacji narodów byłej Rzeczypospolitej Polskiej.

Kierownik biura zainteresował ponadto tą sprawą sfery demokratyczne francuskie i wspólnie z byłym ministrem francuskim Albertem Thomas przeprowadził na ten temat kampanję prasową na łamach dziennika kół parlamentarnych L'Information, L'Haure, L'Humanite' i t.p.

Kierownik "Polonii" należał do inicjatorów "Commission de l'Est"

w Szwajcarii, która spotkała się z uznaniem oficjalnych sfer amerykańskich, ponadto pozostawał w stałych stosunkach przedstawicielami Litwy, Ukrainy za granicą, stępującą niejednokrotnie ostrze ich wystąpień antypolskich. Przeprowadził też w prasie zagranicznej szereg polemik w kwestji kresów polskich i w sprawie żydowskiej,

"Polonia" dostarczała stale redaktorom politycznym pierwszorzędnych dzienników / "Le Temps, Couriere della Sera Il Secolo, Journal de Geneve, Times i p. / materiałów informacyjnych o Polsce.

"Polonia" podkreślała konieczność jednej dyplomacji polskiej i unikała wysuwania sporów wewnętrznych na forum zagraniczne.

Kierownik biura wystosował 15 października 1918 r. list do wszystkich organizacji politycznych polskich zagranicą, a więc i w pierwszej mierze do Komitetu Narodowego w Paryżu i agencji centralnej w Lozannie zaproszenie do wytworzenia stałej komisji porozumiewawczej w celu ujednostajnienia akcji zagranicznej i wytworzenia wspólnego frontu przynajmniej w zakresie polityki zagranicznej / ze strony Komitetu paryskiego otrzymano sofistyczną odmowę /.

Również w życiu emigracyjnym polskim "Polonia" dążyła do zespolenia wystąpień politycznych 1917 r. po aresztowaniu komendanta Piłsudskiego przeprowadziła zgodne wiece protestacyjne Kolonji polskich w głównych miastach szwajcarskich. W szeregu pism do Kolonji polskich w Ameryce /K.O.N./ i we Francji przekonywało biuro o konieczności osłabienia ~~spawów~~ ~~xxBxx~~ partyjnych i zbliżenia się na gruncie polityki zagranicznej.

W komunikach i organie biura "L' Echo de Varsovie" podkreślano sympatycznie tendencje komendanta Piłsudskiego ujednostajnienia akcji zagranicznej i porozumienia z Komitetem paryskim.

W stosunku do Komitetu paryskiego, czy agencji lozańskiej biuro "Polonia" zachowywało się z koleżeńskością, a jedynie o ile informacje tych instytucji pozostawało w jaskrawej i rażącej sprzeczności z rzeczywistym stanem rzeczy w Polsce, dało kilkakrotnie rzeczowe i spokojne sprostowanie.

- - - - - 00000 0 00000 - - - - -

PIŁSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York